

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 22 decembrie 2021 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2022, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu și de inculpatul

Rusu Ghenadie XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>05.10.2021 - 22.12.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>20.01.2022 - 12.07.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>24.10.2022 - 12.12.2022.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 22 decembrie 2021, Rusu Ghenadie a fost condamnat în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 22.12.2021, cu includerea perioadei arestării preventive de la 30.08.2021 până la 22.12.2021.

De la inculpat s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 9156 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, ***potrivit ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului, Rusu Ghenadie se învinuiește că*** la 30 august 2021, aproximativ ora 07.20, având intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, ***acționând premeditat pentru a-și atinge scopul, a luat cu el un cuțit de bucătărie*** și s-a deplasat pe adresa

XXXXXX XX, XXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20 - 08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion **cu cuțitul pregătit din timp**, intenționând **să-i aplice ultimului o lovitură în regiunea gâtului**, dar deoarece Gribencea Ion a încercat să evite atacul, schimbându-și poziția, făptuitorul **i-a aplicat acestuia cu cuțitul o lovitură în regiunea abdomenului**, în rezultat **provocându-i** părții vătămate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin **plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrului inferior stâng**, însă, din cauze independente de voința sa, intenția lui Rusu Ghenadie n-a fost realizată până la capăt și acțiunile lui nemijlocit spre săvârșirea omorului nu și-au produs efectul, deoarece au fost curmate de către martorii care au intervenit la fața locului.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal, ca tentativa de omor intenționat, adică acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre comiterea omorului asupra unei persoane, săvârșit cu premeditare, însă din motive independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

Instanța a statuat că, acțiunile inculpatului urmează a fi recalificate în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, cu excluderea circumstanței agravante prevăzută de alin. (2) lit. a) - acțiunea săvârșită cu premeditare.

Or, conform practicii judiciare, în vederea aplicării răspunderii în baza art. 145 alin. (2) lit. a) Cod penal este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții: 1) trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărârii de a săvârși omorul și până la momentul executării infracțiunii; 2) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiuni sale; 3) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei. Premeditarea nu poate exista, dacă decizia infracțională nu se exteriorizează prin acte pregătitoare, de natură nu doar psihică, dar și materială, obiectivizată.

Deși în speță aparent sunt prezente primele condiții enunțate supra, lipsește cea de treia condiție, și anume, trecerea la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea de a omori o persoană și să asigure realizarea ei, fapt ce denotă că lipsesc semnele calificative ale tentativei de omor săvârșit cu premeditare imputate inculpatului. Or, **în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe care să confirme că inculpatul a pregătit din timp comiterea infracțiunii de omor, în condițiile în care nu s-a constatat că a procurat, a fabricat sau a adaptat un careva mijloc sau instrument ori că și-a asigurat condiții speciale din timp pentru săvârșirea omorului**, din care motive acțiunile acestuia urmează a fi reîncadrate în prevederile art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

Astfel, în raport cu învinuirea adusă, este constatată infracțiunea privind lipsirea de viață a victimei, care nu și-a atins scopul, avându-se în vedere aspectul volitiv și intelectual la săvârșirea infracțiunii, ce presupun că inculpatul a dorit și a admis că în rezultatul manoperelor sale, poate fi lipsită de viață partea vătămată.

Aceste împrejurări s-au identificat prin declarațiile părții vătămate Gribencea I., că între directorul companiei în care activează, Mironov A. și Rusu G. a avut loc un conflict referitor la o datorie pentru marfa livrată. Deoarece primul a plecat din

țară, i-a lăsat lui 10.000 lei pentru a le transmite inculpatului. Pe strada XXXXXX, în fața depozitului, când a coborât din automobil, din spate a ieșit inculpatul, l-a salutat, l-a întrebat cum merge lucru, a scos un cuțit, ***l-a apucat cu mâna, de umărul drept***, și i-a aplicat o lovitură cu cuțitul ***la umărul stâng***. În momentul aplicării loviturii, el s-a înclinat pe spate, eschivându-se. După aplicarea primei lovituri cu cuțitul, ***a început să fugă și să strice după ajutor, iar inculpatul alerga după el***. În timp ce alerga ***a căzut pe spate, iar inculpatul a început să-l atace din nou, aplicându-i o lovitură cu cuțitul în regiunea abdomenului***. S-a liniștit doar după ce au venit martorii. A fost atacat cu cuțitul de către Rusu G. din motivul că era supărat pe director, iar ultimul i-a spus că banii îi transmite lui.

Or, fapta prejudiciabilă sub formă de încercare a aplicării unei arme albe este una concretizată de către inculpat, fiind manifestată prin acțiunile directe determinate de îndreptare și lovire cu cuțitul în direcția părții vătămate, într-o zonă vitală, dar și din expunerea verbală despre intenția de a-l omorî.

În aceste condiții, amenințarea și folosirea unui cuțit spre ***cauzarea directă a unor leziuni corporale în zone vitale, precum cea a gâtului și a abdomenului*** se califică ca fiind una reală.

Din declarațiile părții vătămate rezultă că inculpatul, în momentul aplicării loviturilor cu un obiect tăietor, trebuia și putea să prevadă posibilitatea survenirii decesului victimei. Iar partea vătămată a indicat circumstanțe relevante și veridice, declarațiile acesteia fiind în coroborare cu alte probe administrate și declarațiile martorilor.

Astfel, martorul Papuc M. a relatat că, Rusu G. s-a apropiat grăbit de Gribencea I., a auzit un strigăt și l-a observat jos pe Gribencea I. iar Rusu G. era deasupra acestuia. Gribencea I. era rănit, se ținea de umăr. Rusu G. îl lovea pe acesta cu picioarele, îl ținea, se străduia să-l lovească cu cuțitul, însă Gribencea I. se zbătea și a reușit să scape din mâinile lui Rusu G. A încercat să-l distragă pe Rusu G. pentru a nu-l mai înțepa încă o dată pe Gribencea I., dar acesta a venit spre dânsa, a început să o lovească și a trântit-o jos. Între timp, s-au apropiat niște persoane. Rusu G. nu se oprea, îi înjura și îi amenința. Ulterior, Gribencea I. cu Paladi N. l-au apucat pe Rusu G. de brațe pentru a-l trage în ograda SRL „Iagle Trans”. Imediat ce a fost oprit, ea a apelat la 112. Cuțitul l-a luat și l-a aruncat sub un automobil. Până a venit poliția și ambulanța, Rusu G. îi amenința în ograda SRL „Iagle Trans”, întreba dacă au copii, menționând că mai bine îi tăia gâtul lui Gribencea I. Când ea s-a apropiat cuțitul era deteriorat, mânerul se afla în mână la Rusu G. Pentru a-l liniști pe Rusu G. au intervenit mai multe persoane. Ulterior, a venit ambulanța și l-a transportat pe Gribencea I. la spital, iar ea a mers la poliție unde a făcut declarații.

Martorul Paladi N. a confirmat că, fiind la serviciu la firma SRL „Iagle Trans”, l-a auzit pe Gribencea I. strigând după ajutor cu cuvintele „mă taie, mă ucide”. A ieșit în drum. Acolo se afla Rusu G. care vorbea urât, amenința. S-a adunat mai multă lume, l-au apucat pe Rusu G. și l-au dat în ogradă, având grijă să nu fugă până vine poliția. Rusu G. îi amenința, se exprima cu cuvinte necenzurate și exclama „mai bine îi tăiam gâtul”.

Martorul Podoleanco A. a susținut aceleași circumstanțe, indicând că se afla pe XXXXXX XX, în automobil, când a auzit niște strigăte. S-a uitat în oglinda retrovizoare și a văzut mișcări haotice. A ieșit din automobil. Spre dânsul alerga partea vătămată, iar inculpatul agresa o fată. Pe asfalt a văzut un mâner de cuțit de

culoare neagră și o lamă de cuțit. La Gribencea I. a văzut sânge în regiunea umărului stâng.

Martorul Mironov A. a comunicat că a fost telefonat și informat că Gribencea I. a fost înjunghiat. La acel moment nu se afla în țară, a întrebat de cine anume și i s-a spus că de către inculpat. Ulterior, Papuc M. i-a explicat ce s-a întâmplat.

Deci, declarațiile *părților vătămate* coroborează între ele, inclusiv cu rapoartele de expertiză judiciară și procesele-verbale ale acțiunilor de urmărire penală efectuate și redau situația obiectivă pe caz.

Totodată, la delimitarea infracțiunii de tentativă de omor, de contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, urmează să se țină seama de circumstanțele în care a acționat inculpatul și acțiunile premergătoare acestora.

Or, este constatat că între victimă și inculpat a avut loc anterior un conflict legat de existența unei datorii, fapt ce l-a impulsionat pe inculpat să aplice violența cu o armă albă în regiuni vitale ale corpului.

În această ordine de idei, se înscrie și mobilul apărut ca un element psihic, ce *a contribuit la luarea hotărârii de a acționa cu intenție, fiind evidente la inculpat sentimentele de ură față de victimă și la impulsionarea voinței de a-și realiza intenția de a o omorî, precum și comportamentul postinfracțional al inculpatului, care după acțiunile violente, afirmă că mai bine îi tăia gâtul părții vătămate.*

Elementul confirmativ al comiterii infracțiunii se deduce din comportamentul inculpatului care imediat ce s-a apropiat de partea vătămată, *i-a aplicat acesteia o lovitură cu cuțitul, iar după ce partea vătămată a căzut la pământ, i-a mai aplicat o lovitură cu cuțitul în regiunea abdomenului.*

Astfel, *instanța a constatat că inculpatul Rusu Ghenadie, la 30 august 2021, aproximativ ora 07.20, având intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, s-a deplasat pe adresa XXXXXX XX, XXXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20-08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion cu un cuțit, intenționând să-i aplice ultimului o lovitură în regiunea gâtului,* dar, deoarece Gribencea Ion a încercat să evite atacul, schimbându-și poziția, făptuitorul i-a aplicat acestuia cu cuțitul o *lovitură în regiunea abdomenului,* în rezultat *provocându-i* părții vătămate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin *plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrului inferior stâng,* însă din cauze independente de voința sa, intenția lui Rusu Ghenadie n-a fost realizată până la capăt și acțiunile lui nemijlocit spre săvârșirea omorului nu și-au produs efectul, deoarece au fost curmate de către martorii, care au intervenit la fața locului.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, ca tentativa la *omorul altei persoane.*

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanță de judecată, Pavel Vinițchi, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal la 15 ani închisoare.

Apelantul a invocat că reîncadrarea acțiunilor inculpatului de la art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal la art. 27, 145 alin. (1) Cod penal este neîntemeiată.

Or, acțiunile inculpatului au fost calificate de organul de urmărire penală în baza art. art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal, ca tentativa de omor intenționat, adică acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre comiterea omorului asupra unei persoane, săvârșit cu premeditare, însă din motive independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

Vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin prin probele administrate, și anume, declarațiile părții vătămate Gribencea I., ale martorilor Papuc M., Zadorojnîi L., Paladi N., Mironov A., Voinschi O., Podoleaco A., Bodiou N. care a comunicat că pe 29.08.2021, în jurul orei 13.00, inculpatul a venit la el, era vizibil nervos și i-a spus că din motiv că persoanele de la punctul de colectare a cartonului nu-i achită toți banii, iar el are restante la achitarea creditului la bancă. I-a mai spus că a doua zi va merge să discute cu aceștia și poate vor fi de acord să-i achite banii. Inculpatul a rămas la el și a plecat dimineața, în jurul orei 07.20. Pe la ora 15.00, l-a telefonat inculpatul, i-a comunicat că s-a certat cu persoanele de la punctul de colectare a cartonului, că e închis și să o anunțe pe soția lui. Pe 30.08.2021, seara, a deschis sertarul de la bucătărie și a constatat că lipsea cuțitul de bucătărie cu mâner de culoare neagră, pe care l-a văzut ultima dată cu o zi înainte.

Vinovăția inculpatului a fost confirmată inclusiv prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 30.08.2021, cu planșa fotografică, potrivit căruia a fost efectuată procedura de examinare a locației unde a fost comisă infracțiunea și în cadrul căreia au fost ridicate o geacă și un tricou de culoare albastră, o lamă și un mâner de cuțit de culoare neagră, recunoscute în calitate de corpuri delictive;

procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 22.09.2021, cu planșa fotografică, potrivit căruia martorul Bodiou N. a recunoscut cuțitul pe care Rusu G. l-a luat la 30.08.2021 de la el din apartament;

procesele-verbal de ridicare din 30.08.2021 și de examinare a obiectului din 31.08.2021, prin care de la martorul Papuc M. au fost ridicate și supuse examinării înregistrările video stocate pe DVD-R cu imagini video a circumstanțelor în care a fost comisă infracțiunea, potrivit ordonanței din 31.08.2021, fiind recunoscute în calitate de probă și anexate la materialele cauzei;

raportul de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, potrivit căruia la examinarea lui Gribencea I., s-a constatat vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrul inferior stâng.

Totodată, instanța de fond neîntemeiat a exclus din învinuire agravanta - săvârșit cu premeditare, prevăzută la art. 145 alin. (2) lit. a) Cod penal, considerând că nu au fost întrunite cumulativ cele trei condiții din practica judiciară: 1) trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărârii de a săvârși omorul și până la momentul executării infracțiunii; 2) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale; 3) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei.

Or, aceste condiții sunt prezente în speță, fiind stabilit că inculpatul în seara anterioară zilei comiterii infracțiunii a rămas în ospete la Bodiou N., de unde a luat premeditat cuțitul cu care a săvârșit infracțiunea, astfel, pregătind din timp arma și meditănd asupra aplicării acestuia, cu scopul de a omorî partea vătămată, iar ulterior,

apropiindu-se de aceasta, fără a discuta mult, l-a atacat și i-a aplicat o lovitură, intenționând să-l lovească în regiunea gâtului, apoi, intenționat, repetat a continuat să lovească victima în regiunea abdomenului.

Instanța de fond a admis o eroare de fapt și de drept constatând prezența primelor două condiții și lipsa celei de a treia - făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei, deoarece acesta din timp și-a pregătit cuțitul, încă din momentul în care s-a pornit pentru a se întâlni cu victima.

În același timp, declarațiile contradictorii ale inculpatului, combătute prin probe utile, pertinente și concludente urmează a fi respinse, în special, afirmația că a luat cuțitul pentru a mânca nuci.

3.1. Avocatul Roman Plămădeală și inculpatul Rusu Ghenadie, la fel, au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal pe art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal să fie încetat, din motiv că fapta ultimului constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Apelanții au indicat că probele administrate nu demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, învinuirea nefiind bazată pe probe pertinente, concludente și utile, concluziile organului de urmărire penală, preluate de instanța de fond, fiind fondate exclusiv pe presupuneri.

Or, fiind analizată fapta constatată, prin prisma analizei declarațiilor părții vătămate, ale martorilor și probelor administrate, a fost constatată că în acțiunile inculpatului lipsește intenția directă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 Cod penal.

Astfel, din declarațiile părții vătămate Gribincea I. rezultă că între victimă și inculpat nu a existat un conflict, iar relațiile între ei erau bune, nu au avut careva datorii personale, aceleași împrejurări fiind constatate și din declarațiile martorului Papuc M. La fel, potrivit declarațiilor martorilor Paladi N., Podoleanco A., Mironov A. nu ar fi existat un pericol real din partea inculpatului în adresa părții vătămate privind realizarea învinuirii reținute în sentință, ce indică lipsa intenției de omor.

Mai mult, lipsa intenției de a comite infracțiunea de omor rezultă și din declarațiile inculpatului.

Pentru tragerea la răspundere penală a inculpatului este necesar ca circumstanțele de fapt stabilite să întrunească componența de infracțiune formată din patru elemente, iar lipsa unui singur element impune excluderea răspunderii penale.

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 24.12.2012 Cu privire la practica judiciară în cauzele referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 Cod penal), instanța de judecată, soluționând chestiunea de vinovăție în cazul infracțiunilor săvârșite prin omor, urmează să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, să țină cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și altor vătămări corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei, etc.

Totodată, în cazurile în care se exercită violență asupra victimei, dar se produce o lezare a integrității corporale sau a sănătății acesteia, apare problema distincției între tentativa de omor și una din infracțiuni sau contravenții contra

sănătății persoanei, tentativa de omor fiind posibilă numai în prezența intenției directe, nu și a celei indirecte.

Însă, probele administrate nu dovedesc că acțiunile inculpatului întrunesc elementele tentativei de omor, prevăzută la art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, lipsind latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii.

Deci, în urma acțiunilor inculpatului, manifestate prin aplicarea loviturii cu cuțitul în regiunea umărului părții vătămate, acesteia i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrului inferior stâng.

Fiind evaluate circumstanțele constatate în raport cu normele legale și probele administrate, rezultă că fapta inculpatului constituie contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) Cod contravențional, ca vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2022, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a constatat că **instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt** și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare probelor administrate.

Or, instanța de fond în mod întemeiat a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, ca tentativa la **omorul altei persoane**.

Instanța de fond și-a argumentat suficient de detaliat și minuțios soluția de reîncadrare a acțiunilor inculpatului din prevederile art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal în cele ale art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, totodată, indicând în mod clar din care considerente a respins poziția apărării care a pledat pentru încadrarea acțiunilor în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Astfel, faptul că inculpatul a încercat să-i aplice lui Gribencea I. lovituri de cuțit în regiuni vitale ale corpului denotă indubitabil tentativa de omor, deoarece reflectă faptul conștientizării de către acesta a pericolului care-l prezintă pentru viața unui om asemenea acțiunii. Iar faptul că inculpatul nu s-a oprit după prima lovitură, ci a încercat să-i aplice lui Gribencea I. și a două lovitură cu cuțitul în regiunea abdomenului demonstrează că acesta nu a avut intenția de a-i cauza părții vătămate leziuni corporale ușoare, ci a urmărit și a dorit survenirea morții victimei, iar acțiunile lui, din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-au produs efectul, or, însăși partea vătămată a opus rezistență și a încercat să se apere de acțiunile inculpatului, inclusiv strigând după ajutor. Totodată, acțiunile inculpatului au fost curmate de martorii care în acel moment se aflau în preajma locului faptei și au intervenit prompt întru curmarea acțiunilor ilegale ale inculpatului.

În circumstanțele stabilite, este neîntemeiată solicitarea apărării privind reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 27, 145 alin. (1) Cod penal în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional, or, apărarea a încercat să se limiteze strict la consecințele survenite în rezultatul acțiunilor inculpatului, și anume, că părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare. Însă, la încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, instanța de fond a avut în vedere toate împrejurările în care a

fost săvârșită fapta, cum sunt natura obiectului folosit, intensitatea și efectele loviturilor aplicate de vinovat, zona corpului vizată și consecințele cauzate, inclusiv urmările ce se puteau produce și care au fost cauzele care au împiedicat rezultatul infracțional.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul invocă că organul de urmărire penală a elucidat toate circumstanțele cauzei, administrând probe pertinente, concludente și utile ce demonstrează vinovăția inculpatului, care, însă, au fost apreciate incorect de instanța de apel.

Or, instanța de apel nu a luat în considerație toate probele acuzării și nu le-a apreciat just, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului, fiind încălcate prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, pe lângă faptul că inculpatul a recunoscut vina parțial, vinovăția acestuia în comiterea tentativei de omor, cu agravanta - săvârșit cu premeditare, a fost demonstrată integral prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, în coroborare între ele, și anume declarațiile părții vătămate Gribencea I., ale martorilor Papuc M., Paladi N., Mironov A., Podoleaco A., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 30.08.2021, cu planșa fotografică, potrivit căruia a fost efectuată procedura de examinare a locației unde a fost comisă infracțiunea și în cadrul căreia au fost ridicate o geacă și un tricou de culoare albastră, o lamă și un mâner de cuțit de culoare neagră; procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 22.09.2021, cu planșa fotografică, potrivit căruia martorul Bodiș N. a recunoscut cuțitul pe care Rusu G. l-a luat la 30.08.2021 de la el din apartament; procesele-verbal de ridicare din 30.08.2021 și de examinare a obiectului din 31.08.2021, prin care de la martorul Papuc M. au fost ridicate și supuse examinării înregistrările video stocate pe DVD-R cu imagini video a circumstanțelor în care a fost comisă infracțiunea; raportul de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, potrivit căruia la examinarea lui Gribencea I., s-a constatat vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrul inferior stâng.

Or, decizia instanței de apel reprezintă o preluare a motivării sentinței instanței de fond, cu omisiunea expunerii asupra motivelor apelului acuzării.

Totodată, acuzarea a pus în sarcina inculpatului ca circumstanță calificativă a infracțiunii incriminate - *omorul intenționat săvârșit cu premeditare*, iar instanța de apel, la calificarea acțiunilor inculpatului, a constatat că instanța de fond corect a calificat faptele inculpatului și a încadrat acțiunile potrivit art. 145 alin. (1) Cod penal, deoarece lipsesc acțiunile de premeditare.

Faptul că instanța de apel interpretează eronat circumstanțele faptei săvârșite, rezultă din doctrina națională și Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitor la infracțiunile săvârșite prin omor, potrivit căreia *omorul săvârșit cu premeditare* presupune întrunirea concomitentă a trei condiții: 1) trecerea unui interval de timp din momentul luării

hotărârii de a săvârși omorul și până la momentul executării infracțiunii: 2) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale; 3) în acest interval de timp, făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei.

Or, aceste condiții sunt prezente în speță, și anume, a fost stabilit că inculpatul în seara dinaintea săvârșirii infracțiunii a rămas în ospeție la martorul Bodiu N., de unde a luat premeditat cuțitul cu care a comis infracțiunea, astfel pregătindu-și această armă din timp și meditănd asupra aplicării acestuia, cu scopul de a omorî partea vătămată, iar ulterior, apropiindu-se pe victimă, fără a discuta mult, l-a atacat și i-a aplicat o lovitură, intenționând să-l lovească în regiunea gâtului, după care în mod intenționat, repetat, a încercat să lovească victima în regiunea abdomenului.

Astfel, a fost admisă o eroare de fapt și de drept prin faptul constatării prezenței primelor două condiții și lipsa celei de a treia - făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărârea luată și să asigure realizarea ei, deoarece acesta din timp și-a pregătit cuțitul, încă din momentul în care s-a pornit pentru a se întâlni cu victima.

Instanțele de fond și de apel au interpretat eronat calificativul înaintat, ori un element al premeditării - este necesar să se constate că luarea hotărârii de a săvârși omorul a premers (a precedat) cu o anumită perioadă de timp săvârșirea faptei, acuzarea prezentând probe certe care au demonstrat că făptuitorul a pregătit din timp cuțitul, având posibilitatea de a medita asupra aplicării cuțitului, urmărind scopul omorului părții vătămate, s-a apropiat de victimă și, fără a discuta, l-a atacat cu cuțitul.

Însă, soluția sub aspectul demonstrării faptului că intenția inculpatului a apărut spontan și el a acționat pe neașteptate, fără a-și chibzui acțiunile nu a fost motivată de instanțele de fond și de apel.

Totodată, agravanta prevăzută la art. 145 alin. (2) lit. a) Cod penal, are ca fundament probele administrate, și anume, declarațiile părții vătămate și chiar ale inculpatului care a recunoscut că s-a înarmat cu cuțitul de acasă și s-a deplasat pe XXXXXX XX, XXXXXX unde se afla Gribincea I., unde l-a atacat.

Deci, este nejustificată constatarea instanței de apel că vina inculpatului nu a fost confirmată, iar acțiunile lui eronat au fost încadrate de acuzare în baza art. 145 alin. (2) lit. a) Cod penal, reîncadrarea acțiunilor acestuia pe art. 145 alin. (1) Cod penal, fiind admisă pe motiv că nu a fost demonstrată săvârșirea omorului cu premeditare.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

5.1. Declară recurs ordinar și inculpatul, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal pe art. 27, 145 alin. (2) lit. a) Cod penal să fie încetat, din motiv că fapta constituie contravenția prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Recurentul indică că probele administrate nu demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, învinuirea nefiind bazată pe probe pertinente, concludente și utile, concluziile organului de urmărire penală, preluate de instanța de fond, fiind bazate exclusiv pe presupuneri.

Or, fiind analizată fapta constatată, prin prisma analizei minuțioase a declarațiilor părții vătămate, ale martorilor și probele administrate, a fost constatat că în acțiunile inculpatului lipsește intenția directă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 Cod penal.

Astfel, din declarațiile părții vătămate Gribincea I. rezultă că între victimă și inculpat nu a existat un conflict, iar relațiile între ei erau bune, nu au avut careva datorii personale, aceleași împrejurări fiind constatate și din declarațiile martorului Papuc M. La fel, potrivit declarațiilor martorilor Papuc M., Paladi N., Podoleanco A., Mironov A. nu ar fi existat un pericol real din partea inculpatului în adresa părții vătămate privind realizarea învinuirii reținute în sentință, ce indică lipsa intenției de omor.

Mai mult, lipsa intenției de a comite infracțiunea de omor rezultă și din declarațiile inculpatului.

Pentru tragerea la răspundere penală a inculpatului este necesar ca circumstanțele de fapt stabilite să întrunească componența de infracțiune formată din patru elemente, iar lipsa unui singur element impune excluderea răspunderii penale.

Potrivit Hotărârii Plenului CSJ nr. 11 din 24.12.2012 Cu privire la practica judiciară în cauzele referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art. 145-148 Cod penal), instanța de judecată, soluționând chestiunea de vinovăție în cazul infracțiunilor săvârșite prin omor, urmează să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii săvârșite, să țină cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și altor vătămări corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei, etc.

Totodată, în cazurile în care se exercită violențe asupra victimei, dar se produce o lezare a integrității corporale sau a sănătății acesteia, apare problema distincției între tentativa de omor și una din infracțiuni sau contravenții contra sănătății persoanei, tentativa de omor fiind posibilă numai în prezența intenției directe, nu și a celei indirecte.

Însă, probele administrate nu dovedesc că acțiunile inculpatului întrunesc elementele tentativei de omor, prevăzută la art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, lipsind latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii.

Deci, în urma acțiunilor inculpatului, manifestate prin aplicarea loviturii cu cuțitul în regiunea umărului părții vătămate, acesteia i-au fost cauzate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrului inferior stâng.

Fiind evaluate circumstanțele constate în raport cu normele legale și probele administrate, rezultă că fapta inculpatului constituie contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) Cod contravențional, ca vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penal.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 31, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) nu a judecat cauza în limitele învinuirii formulate, adică în raport cu toate circumstanțele concrete în fapt și în drept incriminate inculpatului prin rechizitoriu.

Astfel, constatând sumar că: *„potrivit ordonanței de punere sub învinuire și rechizitoriului, Rusu Ghenadie se învinuiește că la 30 august 2021, aproximativ ora 07.20, având*

intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, **acționând premeditat pentru a-și atinge scopul, a luat cu el un cuțit de bucătărie și s-a deplasat pe adresa XXXXXX XX, XXXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20 - 08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion cu cuțitul pregătit din timp, intenționând să-i aplice ultimului o lovitură în regiunea gâtului, dar deoarece Gribencea Ion a încercat să evite atacul, schimbându-și poziția, făptuitorul i-a aplicat acestuia cu cuțitul o lovitură în regiunea abdomenului, în rezultat provocându-i părții vătămate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrului inferior stâng, însă din cauze independente de voința sa, intenția lui Rusu Ghenadie n-a fost realizată până la capăt și acțiunile lui nemijlocit spre săvârșirea omorului nu și-au produs efectul, deoarece au fost curmate de către martorii, care au intervenit la fața locului”, nu a indicat integral învinuirea pe baza căreia cauza în privința inculpatului a fost trimisă în judecată.**

Deci, a judecat cauza în raport doar cu acțiunile inculpatului privind intenția **să aplice victimei cu cuțitul o lovitură în regiunea gâtului, cât și aplicarea acestuia cu cuțitul o lovitură în regiunea abdomenului.**

Totodată, nu s-a pronunțat sub nicio formă asupra următoarelor circumstanțe și acțiuni consecutive, imputate inculpatului prin rechizitoriu: „...având intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, **acționând premeditat pentru a-și atinge scopul, a luat cu el un cuțit de bucătărie și s-a deplasat pe adresa XXXXXX XX, XXXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20 - 08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion cu cuțitul pregătit din timp, făptuitorul i-a aplicat acestuia cu cuțitul o lovitură în regiunea umărului stâng, după ce Gribencea ion a încercat să se ascundă de atacator, însă inculpatul Rusu Ghenadie, pentru a-și atinge scopul, l-a urmat pe Gribencea Ion și, în timp ce acesta a căzut la sol, cu același cuțit i-a cauzat părții vătămate Gribencea Ion o lovitură...**”, lipsind cu desăvârșire excluderea acestor episoade din învinuirea formulată ultimului;

b) a descris absolut neclar și divergent fapta criminală considerată ca fiind dovedită, că: „**inculpatul Rusu Ghenadie, la 30 august 2021, aproximativ ora 07.20, având intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, s-a deplasat pe adresa XXXXXX XX, XXXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20-08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion cu un cuțit, intenționând să-i aplice ultimului o lovitură în regiunea gâtului, dar, deoarece Gribencea Ion a încercat să evite atacul, schimbându-și poziția, făptuitorul i-a aplicat acestuia cu cuțitul o lovitură în regiunea abdomenului, în rezultat provocându-i părții vătămate, conform raportului de expertiză judiciară nr. 202102P2599 din 01.09.2021, vătămare ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată, manifestată prin plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrului inferior stâng, însă din cauze independente de voința sa, intenția lui Rusu Ghenadie n-a fost realizată până la capăt și acțiunile lui nemijlocit spre săvârșirea omorului nu și-au produs efectul, deoarece au fost curmate de către martorii, care au intervenit la fața locului**”.

Ori, între unica acțiune infracțională constatată a inculpatului, față de partea vătămată – **o lovitură cu cuțitul în regiunea abdomenului, și consecințele survenite - plagă tăiată la nivelul articulației umărului stâng, excoriații la nivelul rebordului costal pe dreapta și membrului inferior stâng, lipsește legătura de cauzalitate, mai cu seamă în situația când instanța nu s-a pronunțat în genere asupra învinuirii privind - i-a aplicat acestuia cu cuțitul o lovitură în regiunea umărului stâng, după ce Gribencea ion a încercat să se ascundă de atacator, însă inculpatul Rusu Ghenadie, pentru a-și atinge scopul, l-a urmat pe Gribencea Ion și, în timp ce acesta a căzut la sol;**

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete și esențiale, de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, în special că inculpatul: „...*având intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, acționând premeditat pentru a-și atinge scopul, a luat cu el un cuțit de bucătărie și s-a deplasat pe adresa XXXXXX XX, XXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20 - 08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion cu cuțitul pregătit din timp...*”, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acușării, inclusiv în aspectul vizat.

Mai mult, concluziile și constatările că: „...*aceste împrejurări s-au identificat prin declarațiile părții vătămate Gribencea I. - a ieșit inculpatul, l-a salutat, l-a întrebat cum merge lucru, a scos un cuțit, l-a apucat cu mâna, de umărul drept, și i-a aplicat o lovitură cu cuțitul la umărul stâng. În momentul aplicării loviturii, el s-a înclinat pe spate, eschivându-se. După aplicarea primei lovituri cu cuțitul, a început să fugă și să strice după ajutor, iar inculpatul alerga după el. În timp ce alerga a căzut pe spate, iar inculpatul a început să-l atace din nou, aplicându-i o lovitură cu cuțitul în regiunea abdomenului..., în aceste condiții, amenințarea și folosirea unui cuțit spre cauzarea directă a unor leziuni corporale în zone vitale, precum cea a gâtului și a abdomenului se califică ca fiind una reală..., în această ordine de idei, se înscrie și mobilul apărut ca un element psihic, ce a contribuit la luarea hotărârii de a acționa cu intenție, fiind evidente la inculpat sentimentele de ură față de victimă și la impulsivitatea voinei de a-și realiza intenția de a o omorî, precum și comportamentul postinfracțional al inculpatului, care după acțiunile violente, afirma că mai bine îi tăia gâtul părții vătămate..., elementul confirmativ al comiterii infracțiunii se deduce din comportamentul inculpatului care imediat ce s-a apropiat de partea vătămată, i-a aplicat acesteia o lovitură cu cuțitul, iar după ce partea vătămată a căzut la pământ, i-a mai aplicat o lovitură cu cuțitul în regiunea abdomenului..., în aceste condiții, amenințarea și folosirea unui cuțit spre cauzarea directă a unor leziuni corporale...*”, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Pe lângă aceasta, aprecierile sumare, enunțate supra, contrazic fapta descrisă considerată ca fiind dovedită că: „...*având intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, s-a deplasat pe adresa XXXXXX XX, XXXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20-08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion cu un cuțit, intenționând să-i aplice ultimului o lovitură în regiunea gâtului, dar, deoarece Gribencea Ion a încercat să evite atacul, schimbându-și poziția, făptuitorul i-a aplicat acestuia cu cuțitul o lovitură în regiunea abdomenului...*”, rezumatul ulterior al instanței că: „*în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe care să confirme că inculpatul a pregătit din timp comiterea infracțiunii de omor, în condițiile în care nu s-a constatat că a procurat, a fabricat sau a adaptat un careva mijloc sau instrument ori că și-a asigurat condiții speciale din timp pentru săvârșirea omorului*”, cât și recalificarea acțiunilor inculpatului pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

d) a încadrat juridic acțiunile inculpatului pe art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, în mod neclar, incert și dubios, adică: „...*ca tentativa la omorul altei persoane...*”, ori,

elementul calificativ „*alte persoane*” nu se regăsește în dispoziția normei incriminate.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6¹ alin. (1¹) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeiuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz,

decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, și, constatând că: „...**instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului...**, instanța de fond în mod întemeiat a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, ca tentativa la **omorul altei persoane**”, le-a repetat întocmai, nu a desființat sentința total și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete și esențiale, de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, în special că inculpatul: „...**având intenția de a-l lipsi de viață pe Gribencea Ion, urmare a conflictului avut anterior cu acesta din cauza unor datorii financiare, acționând premeditat pentru a-și atinge scopul, a luat cu el un cuțit de bucătărie și s-a deplasat pe adresa XXXXXX XX, XXXXXX, unde în intervalul de timp de la ora 08.20 - 08.25, l-a atacat pe Gribencea Ion cu cuțitul pregătit din timp...**”, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acușării, inclusiv în aspectul vizat;

c) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul procurorului și repetate în recursul ordinar al acușării, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5. din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*art. 414 alin. (5) CPP*);

d) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi raportul de expertiză judiciară nr. 202135A0573 din 23.09.2021 (*vol. I, f.d. 120-123*), corpurile delictuale ridicate la 30.08.2021 (*vol. I, f.d. 66-67, 98-99, 110-111*) și declarațiile inculpatului Rusu G. date în instanța de fond;

e) potrivit fișei PIGD, dosarul a fost repartizat completului format din judecătorii Dorin Dulghieru - raportor, Alexandru Spoială și Mihail Diaconu, apoi completului - Boris Talpă - raportor, Alexandru Spoială și Mihail Diaconu, după completului Marcel Juganari - raportor, Alexandru Spoială și Mihail Diaconu, dar ulterior au judecat cauza și pronunțat decizia contestată judecătorii Marcel Juganari, Iurie Iordan și Elena Cojocari (*vol. II, f.d. 187, 189, 195, 196, 203-208, 209*).

Totodată, în materialele cauzei lipsesc încheierile președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorilor Dorin Dulghieru - raportor, Boris Talpă - raportor, Alexandru Spoială și Mihail Diaconu.

Ori, potrivit art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării, că instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 31 Cod de procedură penală, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Chișinău, Vitalie Călugăreanu, și de inculpatul Rusu Ghenadie XXXXXX, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2022, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 27 ianuarie 2023.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico